

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 125

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, JUNE 27, 1961

STEV. LX — VOL. LX

De Gaulle hoče deliti Alžirijo

PARIZ, Francija. — Dasiravno de Gaulle ne kaže nobene volje, da bi kmalu obnovil pogovore z alžirskimi uporniki o usodi Alžirije, trdijo vendarle poučeni politični krogi v Parizu, da ima že napravljen načrt, kako rešiti alžirski problem. General ga hoče urediti na vsak način še letos. Ako uporniki ne bi hoteli pristati na pameten kompromis in bi zavlačevali pogajanja, kadar se bodo zopet začela, bo de Gaulle gladko začel izvajati načrt o delitvi te dežele. Svojo oblast bo omejil samo na kraje, kjer so v večini francoski priseljenci in tisti domačini, ki držijo z njim. Vse ostalo ozemlje bo prepustil upornikom. To ozemlje seveda ne bo obsegalo rodovitne zemlje in z morja lahko dostopne obale; bo torej kup revščine. Pa naj se uporniki pokorijo z njim, kajti tam bo živel okoli 9 milijonov revnih domačinov.

Uporniško vodstvo je o teh generalovih načrtih poučeno, kajti za kulisami ni pretrgalo zveč z generalovimi zaupniki. Uporniki sicer trdijo, da general ne misli resno s svojo grožnjo, toda čisto prepričani pa niso, da imajo prav. Nihče ne ve, kdaj misli general obnoviti pretrgane razgovore z uporniško vlado.

Preds. Kennedy v zadregi glede taktike v berlinski krizi

WASHINGTON, D. C. — Predsednik Kennedy je bil konec preteklega tedna v nemali zadregi radi taktike v berlinski krizi. Na eni strani je nanj pritiskala ameriška javnost, naj bo odločen, na drugi strani so se pa v Londonu začeli jeziti, da postopa precej brezglavo. Londonski Times ga je napadel tako ostro, kot do sedaj še nikoli, angleška vlada je dala razumeti naši administraciji, da jo skrbi, kaj bo z berlinsko krizo. V Londonu bi namreč radi videli, da bi se kriza razvijala tako, da bi prišlo do novega sestanka, morda celo na vrhovih, da bi se tako kriza omilila. V naši javnosti ni nihče posebno vnet za to idejo. Zanj tudi nista general de Gaulle in Adenauer.

Naš poslanik Thomson je bil do sedaj na počitnicah, sedaj se pa vrača v Moskvo na svojo službeno mesto. Da bo dobro poučen, kako mislijo naša administracija in naši politični voditelji, je Kennedy pretekli petek sklical sestanke kongresnih voditeljev in zastopnikov Pentagona ter državnega tajništva. Na sestanku so podrobno premleli trenutni položaj berlinske krize, Kennedy je potem dal Thomsonu navodilo, da mora Hruščevu osebno povedati, naj Moskva ne rožlja preveč s sabljo, kajti vtegnilo bi jo zaneslo v tako zadrego, da bi postala vojna nevarnost res akutna zadeva.

FAIR + WARMER

Vremenski
prerok
pravi:

Večinoma solčno in topleje.

NOV SPOR MED ARABCI IRAK PROTI KUWAIT

WASHINGTON, D. C. — Sejk, ki vlada v mali državi Kuwait ob Perzijskem zalivu, se je pobotal z Angleži, ki so bili njegovi varuhi, v tem smislu, da je AnAglija opustila varstvo in da je sejk postal res samostojen gospodar svoje države. Pri tem se mu že od sedaj ni godilo slabo. Trdijo, da so mu tuje kompanije, ki imajo v najemu naftne vrelce v njegovi državi, plačvale vsak dan po \$3,000,000 za davke.

O bajnih naftnih bogastvih v Kuwaitu ve pa tudi kuwaitski sosed iraški diktator in general Kassem. Kakor hitro je zvedel,

Obetajo nam avtomatične avtomobilске ceste?

WASHINGTON, D. C. — Federalna administracija je namenila \$50,000,000 za zanimiv poskus, ki lahko postavi na glavo ves naš avtomobilski promet. Na kratki progi neke avtomobilске ceste hočejo postaviti "avtomatični" promet z vozil vseh vrst. Cesta bo na zunaj izgledala kot po navadi. Njeno površje bo pa imelo trakove, ki bodo pod njimi napeljavane žice in kabli, ki bodo vodili do centralne kontrolne postaje. Na vsak avtomobil bo pa pri vstopu na cesto priklonjen med kolesi poseben aparat z instrumenti, ki bodo avtomatsko dirigali avtomobil, določevali hitrost in smer. Ko bo sofer prišel na cesto, bo samo vključil svoj voz v zvezo s kontrolno postajo in ji povedal, kam hoče, potem bo lahko počival. Ko bo prišel do namembne postaje, bo njegov voz avtomatično izključen iz kontrole in ga bo moral sam spraviti s ceste.

Te dobrote ne bomo dočakali v par letih. Pravijo, da bo treba najmanj kakih 10 let, da bomo lahko dremali za krmilom. Zagovorniki novega voznega sistema pa trdijo, da bodo avtomobili z lahko vozili tudi s hitrostjo 100 milj na uro.

Mornarski štrajk je zopet enkrat obrnil pozornost naše javnosti na našo trgovsko mornarico. Njeno stanje ni bilo in ni plesteče, kar naj pojasni par pripomb.

Amerika se do prve svetovne vojne ni dosti brigala za svojo mornarico, prepustila je ta posel evropskim državam, največ Angliji in Norveški. Sele tekom prve svetovne vojne je postalo jasno, kako važna je za vsako državo trgovska mornarica. Ko je šla takrat Amerika v vojno, je morala na hitro roko zgraditi potrebno ladjevje. Preveč ga še ni bilo treba, ker Nemci niso imeli toliko podmornic, da bi lahko resno ogrožili pomorski promet med Ameriko in Evropo. Od tedaj je pri nas rastle zanimanje za usodo trgovske mornarice, toda zanimanja niso sledila nobena dejstva.

Tako smo šli v drugo svetovno vojno brez pomembne trgovske mornarice. Predsednik Roosevelt je moral z velikimi žrtvami talkorekoč preko noči ustvariti mornarico, ki je v glavnem obstojala iz ladij znane liberty tipe, ki je gotovo še v spominu vsem ameriškim vojakom, ki jih je usoda zanesla v Evropo in vsem beguncem, ki jih je usoda spravila v Ameriko.

da Kuwait ni več pod angleškim varstvom, je takoj začel trditi, da ta mala država spada pravzaprav k Iraku. Se razume, kuwaitška nafta z dnevnim dohodkom treh milijonov dolarjev bi Iraku prišla kakor nalašč, saj so iraške državne blagajne zmeraj prazne, akoravno imajo tudi lastne dohodke od iraških naftnih vrelcev. V arabskih krogih je Kassemova zahteva vzbudila izredno veliko zanimanje.

V arabskem svetu opazujejo tudi z zanimanjem, kam bodo zavili odnosi med Egiptom in Moskvo. Egiptovski Nasser se nemarno prepira z Moskvo, v Peipingu se pa smejejo Hruščevu. Zmeraj so mu pripovedovali, da bo z Nasserjem imel težave, pa jim ni verjel.

Iraški diktator je sedaj prignal spor radi Kuwaita do priključitve. Izjavil je namreč, da bo njegova vlada enostavno z dekretom priključila Kuwait Iraku in postavila sedanjega vladarja te male pa tako bogate države za guvernerja in tako samolastno rešila celo zadevo. Na stvari je pa prizadeta tudi Velika Britanija in njena vlada je že tudi izjavila, da ne bo pustila, da Irak tako enostavno uniči samostojno državo Kuwait. Tudi druge arabske države se mešajo v spor in se opredeljujejo za Irak ali Kuwait. Zadeva postaja spor širšega obsega.

Urad in tiskarna en leden zaprla!

Naročnikom in ostalim čitateljem Ameriške Domovine naznanjamo, da ne bomo izdali lista v 1. tednu julija. Urad in tiskarna bosta torej zaprta vključno od sobote 1. julija do ponedeljka 10. julija. — To bomo storili iz razloga, da bodo lahko dobili vsi naši uslužbenci počitnice, kar bi bilo sicer nekaterim nemogoče.

Dopisnikom in vsem ostalim priporočamo, da vzamejo to vest blagohotno na znanje ter se temu odgovarjajoče ravnaajo.

Mornarski štrajk in naša trgovska mornarica

Po drugi svetovni vojni je naša administracija deloma razprodala Liberty ladije, deloma pa jih še zmeraj drži v rezervi. Služijo največ kot plavajoča skladišča za zaloge pšenice, ki jo je administracija tekoma let odkupila od farmerjev. So pa Liberty ladije že čisto zastarele; se preprosto ne morejo več uporabljati za sovražne podmornice. Naša administracija je zato začela skrbeti, da se razvija tudi naša redna trgovska mornarica. Na eni strani je pospeševala gradnjo novih tovornih ladij, na drugi strani pa je s podporami omogočila, da naši konkurirajo tujim mornaricam. Naše tovorne ladije so namreč zelo drage in znašajo letni odpisi več kot pri ladijah drugih držav, odpise pa je treba vračunati v pomorsko vozno. Na drugi strani so naši mornarji boljše plačani kot tuji, kar zopet podraži tarife.

S podpiranjem naše tovrne mornarice — trenutno obsega podpiranje kakih 300 tovornih ladij in tankerjev — pa problem še ni bil rešen. Lastniki naših tovornih ladij so prišli na misel, da pustijo dele svojega ladjevja plavati pol tujo in ne ameriško zastavo, Paname, Honduras in

Novi grobovi

Hugh Parker
Po kratki bolezni je preminul v Euclid Glenville bolnišnici Hugh Parker star 52 let stanujoč na 15107 Lucknow Ave. Tukaj zapušča soprogo Frances, roj. Leskovec, očeta Alex, brata Tom v Canadi in Alex v British Columbia. Zaposlen je bil pri Easton Man. Co. V torek od 2 do 9 ure bo truplo v železnem pogrebnišnem zavodu, 458 E. 152. St. potem pa bo prepeljano v Nemaških pogrebnišni zavod v Waukegan, Ill., kjer se bo vršil pogreb v četrtek zjutraj v tamkajšnji Cerkvi Marije Brezmadežene.

Kako more rdeča Kitajska vstopiti v Z. N.

WASHINGTON, D. C. — V našem državnem tajnistvu za zunanje zadeve se pečajo z mislijo, da bi podprli predlog za sprejem rdeče Kitajske v Združene Narode, toda pod pogojem, da bi Feiping imel iste pravice kot jih ima danes Čankajškova Formosa. Računajo s tem, da bo Feiping sprejem v ZN pod takimi pogoji gladko odklonil, kajti tovariš Mao iz Peipinga ne zahteva samo vseh pravic, ki pripadajo veslesilam ampak stavi tudi pogoji, da Čankajšek izgine s svojo Formozo iz ZN. Gornjemu predlogu bi se upr seveda tudi Čankajšek, naša administracija pa bi se znebila očitka, da ovira sprejem rdeče Kitajske v ZN. Nekateri evropske in azijske države z Anglijo na čelu namreč smatrajo, da je Kitajske komuniste treba sprejeti.

ZA DELAVSKE UNIJE V LATINSKI AMERIKI

WASHINGTON, D. C. — Delavske unije latinske Amerike so organizirane v dveh skupinah. Prva je včlanjena v Mednarodni zvezi svobodnih sindikatov in je ozko povezana z našim AFL-CIO unijskim vodstvom in s podobno kanadsko delavsko organizacijo. Druga vleče v skrajno levo in drži s komunistično svetovno delavsko centralo. Močnejša je protikomunistična skupina.

To pa ne gre v račun ameriškim komunistom. V Havani so v januarju zborovali ameriški komunistični delavski voditelji in napravili načrt, kako dobiti vse unije latinske Amerike v svoje roke. Načrt je par mesecev pozneje odobril komunističen mednarodna delavska centrala na svoji seji v vzhodnem delu Berlina.

Za vdor v svobodne unije latinske Amerike bi komunisti radi porabili konferenco svobodnih unij v Brasilia in Rio de Janeiro, Tam bi naj dosegli sklep, da naj se svobodne unije udeležijo kongresa vseh delavskih unij, ki bo v oktobru v bolivijski prestolici La Paz. Na kongresu naj bi se organiziralo skupno vodstvo vseh unij latinske Amerike, ki bi prišlo pod levičarsko kontrolo in prišlo pristop h komunistični delavski centrali, ki bo zborovala v decembru v Moskvi.

Voditelji svobodnih delavskih unij v latinski Ameriki pravijo, da komunisti delajo račun brez krčmarja. Spodletel jim bo načrt za konferenco v Braziliji, še bolj pa načrt za kongres v Boliviji. Naše AFL-CIO unijsko vodstvo skrbno zasleduje razvoj delavskega gibanja v južni Ameriki in bo po svoje tudi skušalo pripomoči, da bodo propadli vsi komunistični načrti glede delavskih unij v južni Ameriki.

Še nekaj drugih pisem

Sin piše očetu: "Ljubi oče. Noč in dan se moram učiti, zato torej ne utegnem mnogo pisati. Prosim, pošljite mi \$20, drugič vam pišem več — Vaš sin, Modrijan mlajši."

Oče odpíše sinu: "Ljubi sin! Tudi jaz ne utegnem pisati mnogo; pošljem ti 4 kvodre, drugič manj! — Tvoj oče Modrijan starejši."

Prof. Marko Bajuk

Svobodna Slovenija poroča, da je v Mendoza v Argentini preminul profesor in gimnazijski ravnatelj Marko Bajuk. Zadel ga je kap. Pokojnik je bil ena najbolj znanih osebnosti v slovenski kulturni javnosti. Slovesel je kot komponist in pevoval. Z najlepšimi uspehi je vodil pevski zbor Ljubljana in vse slovenske pevske zore združene v Pevski Zvezi. Med begunci po drugi svetovni vojni je bil posebno važna osebnost, ker je v Avstriji organiziral vzorno taboriščno šolstvo in vodil popolno srednjo šolo v taborišču Lienz v Avstriji. Ta šola je dobila priznanje in pohvalo najvišjih oblastev. Tudi v Argentini je pokojnik ostal neumoren v prosvetnem in kulturno vzgojnem delu. Lani je priredil koncert vseh slovenskih pevskih zborov v Argentini, ki je žel splošno pohvalo in priznanje. Dobremu in zaslužnemu možu naj bo Bog dobrotljiv, njegovi učenci, pevci in številni prijatelji med Slovenci pa mu ohranimo hvaležen spomin. Bog mu daj večni mir!

Governerska konferenca Honolulu poteka po programu

HONOLULU, Havaji. — Guvernerska konferenca poteka po programu. Obravnavajo večnoma admnstrativne zadeve. Med zanimive točke dnevnega reda spada predlog guvernerja države Colorado, naj bi naša dežela in države južne Amerike izmenjale 5,000 učiteljev za dobo učnega leta. Guverner je rekel, da je federalna administracija zelo vnetja za to idejo. Kennedyja zastopa na konferenci podpredsednik Johnson, ki je tudi podal poročilo o svoji poti po južni vzhodni Aziji. Bil je tudi govornik na običajnem banketu. Toda junak dneva na banketu je bil japonski ministrski predsednik Ikeda, ki se je na poti iz Amerike na Japonsko ustavil v Honolulu, da pozdravi guvernerja.

Junak dneva na ulici je bil pa guverner Patterson iz Alabame, znan po svojem obnašanju naprav "romarjem za svobodo." Ko se je namreč pojavil na ulicah v Honolulu, je dobil nepričakovano posebno "častno" stražo. Nasprotniki južnjaške segregacije so ga piketirali in pri tem nosili zelo zbadljive napise na plakatih. Druge nesreče pri piketiranju pa ni bilo.

— V Združenih državah je 14 mest z imenom Pariz.

Iz Clevelanda in okolice

Stajerski piknik — Napovedani piknik Stajerskega kluba dne 9. julija bo na Slovenski pristani. Vsi slovenski rojaki vabljeni. Podrobnosti in navodila bomo še objavili.

Pregledovanje pljuč — Avto zdravstvene službe za pregledovanje pljuč z rentgenskim aparatom, X-Ray, bo v St. Clair Recreation Center, 6250 St. Clair Ave. v četrtek, 29. junija od 12:30 do 7 P. M., v petek dne 30. julija od 10 A. M. do 4 P. M. pa na vogalu St. Clair Ave. in 55 St. Radi svojega zdravja se poslužimo vsi te preiskave.

Druga obletnica — V petek ob sedmi uri zjutraj bo v cerkvi sv. Lovrenca sv. maša za pokojnega Martina Skočaj, ob drugi obletnici njegove smrti.

Iz bolnišnice — Mary Rogel, 3593 East 81. St. se je vrnila iz bolnišnice, kjer je prestala operacijo. Sedaj se zdravi doma. Zahvaljuje se za obiske, cvetlice, darove, pozdrave in vse izkaze pozornosti.

V bolnišnici — Peter Zupan, 1204 East, 60. St. je odšel v bolnišnico, St. Alexis Hospital, in leži v sobi št. 308. Obiski so dovoljeni. Mrs. Mary Milner, 15909 Huntmore Ave. se nahaja v Euclid Glenville bolnišnici, v sobi št. 924. Obiski so dovoljeni.

K molitvi — Clance Slov. Zenske Zveze št. 25 vljudno vabmo naj pridejo nocoj ob sedmi uri zvečer v Zakrajškov pogrebni zavod k skupni molitvi za pokojno Mary Stih.

Moskva našla nov razlog za zavlačevanje

ZENEVA, Šv. — Ruski zastopnik na konferenci za kontrolo atomskega streliva Carapkin je na zadnji seji porabil nov razlog za zavlačevanje pogajanj. Rekel je, da razgovori na konferenci nimajo pravega smisla, dokler ni Francije pri seji, kajti tudi ona ima svoje atomske orožje. Povrh pa ima general de Gaulle še svoje misli o kontroli preskušanja atomskega streliva, ki ne soglašajo ne z ameriškimi ne z ruskimi. Tako je tudi pretekli teden potekel brez vsakega uspeha za konferenco.

Mladi republikanci

MINNEAPOLIS, Minn. — Mladi republikanci so imeli v Minneapolis svojo letno konvencijo. Da pokažejo, da so res mladi, so sklenili par zelo radikalnih resolucij. Mislijo, da je najbolje, ako zapusti Amerika Združene narode, ako bi vanje bila sprejeta rdeča Kitajska, dalje, da naj Amerika pretrga vse trgovske zveze z deželami za železno zaveso in Kubo, itd. Na konvenciji so se razcepili v več frakcij. Svoje simpatije pa so razdelili med Nixonom in Goldwaterjem. Nixon jim je tudi govoril in jih pozival naj bodo složni, drugače stranka ne bo zmogla ne l. 1962, ne l. 1964.

Sedemkrat okoli sveta!

Uprava za podeželsko elektrifikacijo v ZDA je financirala od l. 1949 zgraditev električnih vodov, ki merijo skupno toliko, da bi jih lahko potegnili sedemkrat okoli vsega sveta.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 125 Tues., June 27, 1961

Hruščev se repenči

Po sestanku med Kennedyem in Hruščevim so se mednarodni dogodki razvijali tako hitro, da se spodobi, da damo o njih kratek pregled.

Vse kaže, da Hruščev ni zadovoljen z dunajskim obiskom. Vedel je naprej, da tam ne bo veliko dosegel, toda upal je vsaj na majhen uspeh, recimo na sledečo kupčijo: on bo nekaj obljubil glede Laosa, Kennedy bo pa pristal na predlog, naj se ženevska konferenca o kontroli atomskega streliva spoji z bodočo konferenco o razorožitvi, ki naj se začne 31. julija. Seveda bi ameriški pristaneč pomenil, da se bo Amerika še naprej prostovoljno odpovedala preskušanju atomskega streliva kot se sedaj že par let. Ta načrt je spodletel, Kennedy ni šel na limanice. Posledice so se takoj pokazale.

Komaj je Kennedy poročal naši deželi o sestanku na Dunaju in rabil zelo zmerne besede, je že Hruščev objavil tisto spomenico, ki jo je na Dunaju dal Kennedyju, ki jo je pa Kennedy samo omenjal v svojih izjavah s pripombo da ni nič vplivala na razgovore z moskovskim diktatorjem. V Washingtonu so debelo gledali, kaj naj to pomeni, kajti v spomenici ni bilo napisanega ničesar takega, česar Kennedy in ostali svet že ne bi vedel.

Ko je Hruščev videl, da ta bomba ni napravila nobene-ga vtisa na svetovno javnost, je sprožil drugo: spravil se je pred rusko televizijo in na dolgo in široko poročal svojim podložnikom, kaj se je godilo na Dunaju in kaj on misli o tem. Govor je bil bolj namenjen svetovni javnosti kot ruski. V njem je namreč Hruščev znova izjavil, da mora biti berlinsko vprašanje načeto in rešeno do novega leta. Ni tega rekel kar naravnost, toda iz njegovih besedi je zvenelo nekaj takega, kar svet smatra za ultimat.

Da je Hruščev segel po tej taktiki, se da lahko razlagati. Hruščev je politik, demagog ali kar hočete. Odkar je na oblasti, je videl Ameriko posebljeno v Eisenhowerju. Eisenhower pa ni noben politik, še manj pa demagog, zato je Hruščev lahko ugaljal svojo demagogijo in pri tem račun, da mu Eisenhower ne bo odgovarjal kot strankarski politik ampak kvečjemu kot ameriški predsednik. S Kennedyem je pa prišel nov človek v Belo hišo. Ali se bo držal Eisenhowerjeve taktike v zunanji politiki? Ali bo ravno tako neodločen? Hruščev je na taka in podobna vprašanja dobil odgovor na Dunaju. Spoznal je v Kennedyju politika, ki hoče vsako potezo v zunanji politiki tudi politično izrabiti, ki ima toliko poguma, da oporeka kar na samem mestu, odbija predloge in ne stavi pri tem nobene-ga protipredloga. Videl je, da je dobil nasprotnika istega kova, kot je sam: politika in predvsem politika. Ko je slišal, da bo Kennedy govoril Ameriki o sestanku na Dunaju že v par dnevih po vrnitvi iz Evrope, ga je moralo zvesti. Vedel je, da bo svet poziral vsako Kennedyjevo besedo o sestanku, na Moskvo pa pri tem za kratek čas pozabil. Ni mu kazalo kot, da posnema Kennedyjevo taktiko in na televiziji razlaga potek sestanka na Dunaju tako, kot ga on razume. Iz tega se da napraviti samo en verjetni zaključek: ako se bosta oba nasprotnika še kdaj sestala, bosta kar tekmovala, kdo bo preje poročal o sestanku. Samo po sebi to ne bo nič slabega.

Druga stvar je berlinska kriza. Je že stara par let, svobodni svet jo je zmeraj jemal za resno, Hruščev pa ne zmeraj, kot je ob neki priliki sam priznal. Zakaj jo je sedaj nenadoma privlekel znova na dan?

Hruščev ima, tako trdijo tisti, ki mislijo, da ga pozna, dve veliki želji: da bi uredil berlinsko vprašanje in razorožitev tako, kot želi komunizem. Da berlinske krize ne bo mogel zaenkrat tako rešiti, o tem ne dvomi. Povedal je to tudi par tujim časnikarjem, ki so ga obiskali. Trdno pa je upal, da bo pripravil Ameriko do tega, da še naprej ne bo prostovoljno preskušala atomskega streliva. To mu je spodletelo. Od tod njegova jeza in grožnja z ultimatom o Berlinu.

Mislimo, da je s tem napravil slabo politično potezo. Ameriko je s tem samo po nepotrebnem razburil. Kennedy bo z lahkoto dobil od Kongresa vse, kar potrebuje za narodno obrambo. Kongres mu bo ponujal še več, kot Bela hiša želi. Ameriško javno mnenje je pa že toliko nakakeno, da ne bo Kennedyju nič zamerilo, ako izjavi, da njegova administracija ne misli več čakati z obnovo preskušanja atomskega streliva in vsega, kar je s tem v zvezi. Tudi svobodni svet se ne bo radi tega razburjal, razven pacifistov in tistih vlad, ki se pacifistov bojijo. V Franciji že dolgo časa ne dajo veliko na izjave moskovskega diktatorja, tudi radi sedanje se ne razburjajo. Anglija je v škripih, vlada bi rada potegnila zavezniški, toda z ozirom na domače javno mnenje mora svetovni zmernost v taki obliki, kot jo Angleži razumejo. Čisto drugačen odmev na izjavo tovariša Hruščeva je pa prišel iz Nemčije. Tam so porabili obletnico znanega narodnega upora proti komunisti-

čni diktaturi v l. 1953 v vzhodni Nemčiji kot priliko, da ne samo vlada in socialistična opozicija ampak ves nemški narod, kar ga je svobodnega, složno protestira proti izjavi Hruščeva in da zahteva, da Nemci sami odločajo potom svobodni volitev v obeh Nemčijah, kakšne zjedinjenje in kakšno svobodo si želijo.

Skratka, v Ameriki in Nemčiji je tako razpoloženje, da sta sicer oba naroda proti vsaki vojni, da pa jo Hruščev lahko ima, ako jo bo izzval s svojo politiko. Amerika ima danes najboljše orožje, Nemčija pa že od nekdaj najboljše vojake.

Vkljub temu, da je položaj trenutno precej napet in zamotan, ni še nobene vojne nevarnosti. Nihče pa ne more zameriti naši administraciji, ako bo temu primerno dala navodila naši narodni obrambi, naj bo pripravljena za vsak slučaj. Zadnje dni slišimo zelo veliko raznih novic, ki so navadno uradna tajnost in ki govorijo o pripravljenosti naše narodne obrambe. Te novice niso vse izmišljene, niso vse prišle na dan po časnikiški iznajdljivosti. Upajmo, da bo vse to znal Hruščev primerno ceniti.

Lasallski glasovi in odmevi

(Piše Matevž iz "Sunny Spot City-a")

La Salle, Illinois. — Razne sitnosti in težave ima več ali manj vsako mesto. Posebno z nekaterimi gostilnami imajo oblasti težave. Državni, okrajni, mestni in nekatere predmete tudi zvezni zakoni prepovedujejo prodajati, prepovedujejo tudi obratovati razna igrača za denar. Vsak kraj ima v teh ozirih svoje določbe. Prejšnja leta so imeli pravde zlasti s pokojnim Cawleyem glede igranj. Zadnje čase pa je več slučajev, ko nekateri ne pazijo, komu prodajo kak pijačo, to je, če je polnoleten ali ni.

Te vrste "težave" je najti vsepovsod. Med najbolj civiliziranimi narodi in neciviliziranimi narodi po svetu. Po naše bi to lahko imenovali nekako "švicarjenje," kakor so to imenovali naši stari predniki v starem kraju. Kako vesel je bil vsak na tistem, če mogel malo po "švicariti" preko raznih meja. Dolenjci so hodili radi v Karlovec na Hrvatsko na sejmove. Pa so pogostoma razglašali takolimenovane "kutomace," radi raznih živinskih bolezni. A kaj je nekdanji kmet na to dal. "Švicarili" so naprej in naprej in kadar so se jim v oštarijah jeziki razvezali so pa pripovedovali, kaj vse so "pošvicarili" tu in tam.

Saj pred 40 leti v dobi po prvi svetovni vojni pa tja dokler ni pokojni Franklin Roosevelt odpravil tiste "blažene prohibicije," smo bili tudi Amerikanci taki "majstri," da smo po svoje "švicarili" vsepovsod z razno pijačo. Ni dolgo tega sem govoril z nekim znancem gori v Granville o tem in je dejal: "Vejš Matevž, tisti cajti so bili kar dobri ... Kuhali smo in prodajali in vjeli smo marsikak dolar pri tem. Marsikdo si je hlače prisluzil s tisto robo, nekateri ženske pa celo "mink coats!" Potem je pa naredil moč kar dolg obraz, kakor da je hotel potožiti, da mu je dolgčas po tistih časih.

Na te čase sem se spomnil, ko sem pred par dnevi čital v tukanjskem lokalnem listu "DNT" dogodek pred magistratnem mestnim sodnikom na Oglesbyu. Tam blizu "Starved Rock Park," kjer se je dogodil lani v marcu tisti strašen umor treh žena, se navadno dobro ribe volijo. Tam v tisti okolici sta lovila ribe neki mladeček in neki starejši mož. Pa pride okrog nadzornik ribolova in začne pogovor s fantom in možem. Potožila sta mu, da ribe so nekam navihane in previde, da ne hlastajo po trnkah in da lov je bolj slab. Ko je pa nadzornik pobaral, če imata dovoljenje (license) za ribolov, je fant potožil iz nedrj dovoljenje in tako zadovoljil nadzornika. Starejši mož pa tega ni mogel napraviti, ker dovoljenja ni imel in zato ga je nadzornik prijavil policiji in moral je pred magistratnega sodnika na Oglesby. Ko ga je sodnik pri zaslišanju "vintal" zakaj se ni preskrbel dovoljenja za ribolov, je ta malo ozlovoljen izrazil: "Kaj bom z dovoljenjem, tega jaz še nikoli nisem imel in lovim ribe že nad 25 let!"

"Aha," se je pogladil po glastnosti in težave ima več ali manj vsako mesto. Posebno z nekaterimi gostilnami imajo oblasti težave. Državni, okrajni, mestni in nekatere predmete tudi zvezni zakoni prepovedujejo prodajati, prepovedujejo tudi obratovati razna igrača za denar. Vsak kraj ima v teh ozirih svoje določbe. Prejšnja leta so imeli pravde zlasti s pokojnim Cawleyem glede igranj. Zadnje čase pa je več slučajev, ko nekateri ne pazijo, komu prodajo kak pijačo, to je, če je polnoleten ali ni.

Kako se je mož "zeksal" sam pri sebi, ko mu je sodnik objavil razsodbo, poročilo ne omejenja. Sodim pa, da se je malo kesal, da je bahavo izbleknil, da je že 25 let ribe lovil brez dovoljenja. Ako bi bil držal svoj jeziki za zobmi, bi najbrže opravil s kakimi \$5. tako pa, ker ni bil v tej zadevi "diplomati," ga je zadeva stala \$25. in povrh še sodni roški. Včasih je dobro in koristno, če človek čim manj govori ...

* U R A R S K O P O D J E T J E "WEST CLOX," ki v bližnjem Peru obratuje in zaposluje okrog 1800 delavcev je objavilo pred nedolгим javnosti in onim, ki jih zaposluje objavo pod naslovom "You Are Entitled to Know." V tej objavi uprava apelira na unijsko zastopstvo delavcev, ki jih podjetje zaposluje. Navaja razloge, zakaj ne more ustreči vsem 47 predlogom, s katerimi unija zahteva gotove pogoje raznih podpor in razne pogoje prednosti za one, ki so dalj časa v službah pri podjetju. Podjetje dalje toži, da ji je občutna konkurenca v trgovini odjedla precej naročil. Lani, da je vsele stavke zgubila naročila za autne ure pri Cadillac autnem podjetju. Zdaj imajo ta naročila drugi. Ltd. Zadeva je resna. Upati je, da pride do soglasja med zastopniki delavcev in podjetjem. Kajti, če bi to podjetje začelo krčiti svoj obrat in zaposlovati manj ljudi, bi bil to hud udarec za vse. Na problem je treba gledati stvarno, ni na mestu samo kritiziranje, to lahko marsikaj podre. Potrebno je sodelovanje obeh strani in pa poštena ureditev, da vsak dobi pošteno svoj delež, v takem času, ko business ne cvete, kakor v dobrih časih. Hruške ne rodijo vsako leto enako ...

* P A R I Z D O M A Č I H K R O G O V:

— V soboto 27. maja sta se poročila v naši cerkvi sv. Roka nevesta Miss Janice Bedenko, z ženinom Jerome Mueller. Poročne obrede je izvršil č. g. M. Železnikar, naš župnik. Bilo srečno.

— Srebrno poroko sta slavila pred kratkem Mr. in Mrs. Andrew Senica na bližnjem Oglesbyu. Poročila sta se pred 25 leti, leta 1936 v cerkvi sv. Roka v La Salle. V zakonu se je jima rodilo troje otrok. Jubilantoma želimo še mnogo srečnih in zadovoljnih let!

— Na tukanjski High School je bila podeljena marljivi dijakinji Miss Katy Novlan, štipendija — Scholarship, s posebno odliko. Čestitke!

* M O R D A Z E V E S T E T O, če ne pa bodo vam povedale te vrstice:

* Kje je zemljepisno središče Združenih držav?

— Dokler nista bili pred krat-

kem sprejeti dve nadaljni novi državi v Unijo Združenih držav, to je Alaske in Havaji, je bilo zemljepisno središče Z. D. v državi Kansas. Zdaj, ko sta Uniji priključeni Alaske in Havaji, pa pravijo, da je zemljepisno središče Z. D. v zapadnem delu države Južna Dakota.

* Kateri predsednik Združenih držav je bil prvi predsednik, ki se je začel voziti z vlakom po železnici?

— To je bil Andrew Jackson, ki se je peljal na vlak 6. junija 1833 iz Ellicott's Mill, Maryland v mesto Baltimore, v isti državi.

* Katera zvezna država v Združenih državah Severne Amerike ima največ rek, ki so porabne za parobrodno plovidbo?

— To je država Arkansas.

* Kdaj je začel izhajati v iržavi Colorado prvi časopis?

— To je bilo leta 1859, ko je v Colorado začel izhajati list "Rock Mountain News."

— Naj za danes zastopuje pa še ob drugi priliki kaj. Vsem pa lepe slovenske pozdrave širom Amerike in drugod!

Matevž.

Romanje oltarnih društev k Mariji v Lemont

Euclid, Ohio. — Zveza skupnih Oltarnih društev slovenskih župnij prijazno vabi na skupno romanje v Lemont na Ameriške Brezje k Mariji Pomagaj, dne 19. in 20. avgusta. Članice so prošene, da bi se pravočasno prijavile pri uradnicah, kot sledi:

Za faro sv. Vida pri Mrs. Mary Marinko, 6713 Bonna Ave., telefon HE 1-9108.

Za faro sv. Lovrenca pri Mrs. Apolonij Kic, 3558 E. 81. St., telefon MI 1-5369.

Za faro Marije Vnebovzete v Collinwoodu pri Mrs. Agnes Perce, 16102 Holmes Ave., telefon MU 1-2568.

Za faro sv. Kristine in za vse, ki se želijo pridružiti našemu romanju, pri Katherine Roberts, 905 E. 237. St., telefon RE 1-4922.

Letos bomo potovali z Greyhound avtobusom, ker nam Nickel Plate železnica zaradi prezaoplenosti ne more postrežiti z vlakom. Zato prosim vse, da se hitro prijavite, da bomo vedele naročiti avtobuse. Ker ravno v tem času veliko ljudi potuje, se težko dobe. Se mora naročiti pravočasno vnaprej!

Kdaj in kje bodo avtobusi čakali, bo že pravočasno javljeno. Prvo moramo vedeti število prijavljenih. Torej, ne čakajte do zadnjega!

Prosim Vas, drage sestre, da se potrudite, da nas bo zopet velika skupina poromala k naši nebeski Materi Mariji. Le po Mariji pridemo k Jezusu in On je vsemogočen in nam podeli sveti Mirna zemlji. Le v skupnih molitvah in žrtvah je moč, ki prebije železna vrata!

Pozdrav in na svidenje!

Katarina Roberts, preds.

Povesti v listu s lepe

Cleveland, O. — Ko dobim Ameriško Domovino v roke, se lotim najprej čitanja povesti. Glavna povest "Ljudje pod bičem" je zelo zanimiva. Pove nam, koliko in kako so ljudje v domovini trpeli med drugo svetovno vojno in po njej. Lahko smo Bogu hvaležni, da smo v Ameri. Tudi mi bi bili deležni grozot vojne, še bolj pa revolucije, ki so jih naši rojaki prestali v stari domovini.

Čudim se pisatelju g. Karlu Mauserju, da vse tako lepo opiše. Saj menda niste g. Mauser s Silvo hodil po Gorenjskem in Dolenskem? Vaše pisanje je res zanimivo. Čast Vam. Bog Vam je dal res lep lep in velik dar. Vse je napisano tako preprosto, domače, da lahko vsakdo razume.

Zanimiva je bila tudi povest "Lisjakova hči." Bila je tudi poučna. V njej je lahko bralec videl, kam lahko pripelje človeka slaba družba. Ko bi znal

K sodobnim svetovnim problemom

Amerika in Sovjetija v boju za vodstvo sveta

Kakor se je doslej dogajalo po vsaki vojni, se je tudi po drugi svetovni morji politični, gospodarski, socialni in znanstveni razvoj sveta pognal z novim pospeškom v višine na eni in v globine na drugi strani. Iz prerivanja raznoolikosti sil človeškega udejstvovanja sta se izoblikovali dve velesili, ki si danes stojita nasproti: Združene države Amerike in Zveza sovjetskih socialističnih republik — ZDA: ZSSR.

Obe velesili sta skupek naprednih dveh različnih ideologij. Prva je rezultat demokratičnega razvoja človeških naporov, osebnostne iniciative, priznavanja osnovnih človeških pravic, druga pa je igrana na marksističnoleninistični ideologiji zasuznjevanja človeka v okove materializma, ponižanja človeške osebnosti na navadno število brez duše, vsemogočnega državnega planiranja in brezobzirnega policijskega preganjanja slemne samostojne dejavnosti. Ta, medsebojno se izključujoča sistema, si danes stojita nasproti.

ZDA so se na tak vodilni položaj, na katerem so danes, povzele po drugi svetovni vojni. Ta pa po silovitih naporih, ki so jih morale doprinesiti proti nacistično-fašističnim silam. Te so tedaj grozile z zasuznjenjem vsega sveta. ZSSR je silne ameriške napore za zrušenje nacistične napadalnosti spretno izkoristila v svojo korist. Ogromno pomoč, ki jo je prejela od Zahoda med vojno za učinkovito nastopanje proti prodirajočemu sovražniku v notranjost Rusije, je v veliki meri uporabljala že tedaj za obnavljanje opustošene dežele in zboljšanje industrijskih obratov, po vojni je pa te cilje zasledovala z vohunstvom, ki ga je razpredla po vsem svetu na eni strani, na drugi strani pa z neusmiljenim gospodarskim izkoriščanjem satelitskih držav.

K izoblikovanju teh dveh edinih velesil je pripomogla tudi še postopna likvidacija kolonialnih imperijev Anglije, Nizozemske, Francije in drugih kolonialnih držav. Zahodna Evropa se je iz ruševin dvignila s pomočjo iz ZDA, vzhodnoevropske države si je pa s svojim nastopom zasuznjila ZSSR. Vzhodna Evropa je sama dovolj močna, da bi se mogla z lastnimi močmi obdržati tostran železne zaves in to kljub neodločnosti Zahoda. To je Moskva spoznala ter je sleherni tak poizkus posredno ali neposredno preprečila. Isto velja za Azijo z rdečo Kitajsko kot čelno silo komunizma na tej celini.

V tem novem svetu, v svetu takorekoč dveh imperijev, imperija demokracije in imperija komunizma, se je izkristalizirala nova, moderna diplomacija. Pred drugo svetovno vojno bi takšna direktna vmešavanja v razmere drugih držav, poseganja v interesna področja drugih držav, osebne izpade in žalitve, kakor jih je svet doživljal in jih skoro dnevno doživlja po drugi svetovni

trgovce Lovro Mrak držati svojo ženo Klotildo bolj strogo in ji ne bi pustil družiti se s hudobno teto, ta ne bi tako zašla in se končno zgubila. Družina bi lahko obstala, Lovro in Klotilda bi bila lahko spoštovani ljubljanski par.

Dostikrat smo si sami krivi mesreče, po lastni krivdi se nam slabo godi. Lisjakova hči nam je za zgled, kam človeka pripelje slaba tovarišija. Narodni pregovor pravi: Povej s kom se družiš in povedal ti bom, kdo si! Kako res je to!

Vam g. urednik pa lepa hvala za tako lepo čtivo. Preskrbite nam kaj podobnega tudi za bodoče!

Pozdrav vsem čitateljem!

Jakob Resnik.

vojni, spopad že zdavnaj sprožil. Pa tudi tedaj, če ga morda ne bi bilo mogoče krajevno omejiti. Danes je položaj povsem drugačen.

Sovjetski imperij obdajajo sateliti. Nimajo svoje volje, ker jim je bila odvzeta. Iz centrale v Moskvi jih s pritiski na gube vodijo kakor robote.

Zahod se je strnil okoli ZDA.

Demokratske države se medsebojno označujejo za zaveznike in prijatelje. Med seboj so povezane prostovoljno čeprav deloma zaradi strahu pred Vzhodom.

Tako zgrajena imperija vodijo danes iz Washingtona in Moskve. Sredi med njima je tretja skupina držav, ki se imenujejo nevtralne, neopredeljene ne za Washington, ne za Moskvo. Washington razdeljuje med nje milijonske dolarske kredite in bi rad videl, da bi bila v teh državah taka demokracija, kakor je na Zahodu. Moskva si pa od časa do časa izbere izmed njih žrtev in jo nasilno potegne za železno zaveso. Tako se je dogajalo doslej. Washington je delil milijone, uspehe je žela Moskva, ne pa Zahod. ZSSR namerava dosegati take uspehe med nevtralci tudi v bodoče po svojem že ustaljenem in preizkušenem načinu. Washington pa šele išče pot, na katero bi najlaže spravil nevtralce, da bi si jih bolj približal ter jih oddaljil od Moskve.

Tako so v ZDA vplivne osebnosti prišle do spoznanja, da je dosedanja izkušnja pokazala, da ZDA od novih, nastajajočih držav, ne smejo zahtevati takojšnje uvedbe demokracije v zahodnem smislu, pač pa da se je treba sprijazniti s položajem v omejenih državah in delati s skoraj vsako nekomunistično vrsto socialnih in gospodarskih ustanov. Na ta način naj bi se najbolj učinkovito zagotovila stabilnost in red v teh državah. Zato v Washingtonu ne odklanjajo več državnega načrtovanja, gotove vrste socializma, pa celo ne avtoritarnega sistema za gotove vrste držav. Tako so se v ZDA sprijaznili z indijsko vrsto socializma, kjer domače in tuj kapital opravljata svoji funkciji drug ob drugem.

Formalne oblike demokracije, kakor jo je zgradil Zahod, so se po mnenju vplivnih ameriških osebnosti, izkazale za mnoge nove države preveč zapletene in tudi predrage. Z uvedbo popolne demokracije bo v takih državah treba počakati tako dolgo, da se bodo politično in gospodarsko razvile do take stopnje, da bodo na eni strani same mogle vzdrževati demokratske ustanove, na drugi strani pa znale tudi po demokratskem sistemu živeti ter se razvijati. Zato so sedaj ZDA začele poudarjati n. pr. v Afriki za tiste dežele, ki hočejo ostati izven zahodnega ali vzhodnega vplivnostnega območja, potrebo, da dobe najprej neodvisnost. Vsem takim državam, ki postanejo neodvisne, nameravajo ZDA priskočiti izdatno na pomoč, če bodo njihove vlade dokazale, da imajo resno voljo delati za gospodarski in kulturni razvoj omenjenih držav.

Pri takem gledanju na položaj prihajajo v Washingtonu celo do zaključkov, da je sedanje stanje sveta pač tako, da ZDA morajo tolerirati celo marksizem, če ni tesno povezan s sovjetsko - kitajsko totalitarnostjo in ne sodeluje v komunistični ekspanzivnosti. Taki državi sta n. pr. afriška Gvineja in pa Jugoslavija v Evropi. Prav tako ne mislijo v ZDA izbrisati afriške Gane iz seznama tistih držav, ki prejemajo ameriško pomoč, dokler se ne bi izkazalo, da Nkrumahov enostrankarski sistem ne krši teh meja ali ne postane nevzdržen za tamonje prebivalstvo.

Na drugi strani pa namerava-

(Ujaje na 3. strani)

KANADSKA

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLYSLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

Iz slovenskega Toronta

Misijonski krožek na slovenskem letovišču

Slovensko letovišče je vedno bolj privlačno. Poleti si vsak želi v pravo naravo in je velika sreča, da imamo Slovenci v Torontu in okolici lasten prostor kamor lahko gremo uživati le pote solčnih dni v prosti naravi. Tudi cerkvene organizacije se vrste in druga za drugo vabijo svoje člane na letovišče.

Misijonski krožek pri župniji Marije Pomagaj je pripravil za svoje člane in prijatelje zanimiv program v nedeljo dne 9. julija ob 2:30 popoldne. Ko bo program končan, bodo pa vsi, ki jih je volja vrteti se, lahko zaplesali po mili volji. Okrepčila in mehke pijače bodo na razpolago. Preskrbeli bomo izvrstne kranjske klobase. Ves čisti dobček je namenjen za misijonske potrebe slovenskih duhovnikov in redovnikov.

Vse iskreno vabimo.

Spominski dan narodnih mučencev

Proti koncu leta 1945. se je v večnem Rimu rodila zamisel, "določiti en dan v letu za spominski dan slovenskim žrtvam okupacij in revolucije." Slovensko politično predstavništvo v svobodnem svetu — Narodni odbor za Slovenijo — je to zamisel sprejel in odobrilo. Predsednik tega predstavništva dr. M. Krek je razposlal v vsa taborišča in organiziranim skupinam Slovencev pismo s pozivom, naj prve dni junija posvetijo spominski dan našim narodnim mučencem. Junija 1946. so bile prve spominske proslave.

Kakor piše dr. T. Debeljak v "Vestniku" št. 5, 1961., so bile prvotno te proslave namenjene vsem narodnim mučencem. Vsem, "ki so na kakršen koli način umrli v tistih strahotnih letih pri obrambi slovenstva in ve-

re, pri varovanju življenja in premoženja, pa tudi vseh tradicionalnih vrednot proti okupatorju in tistim, ki so morali za zmago komunizma in brezboštva." V ta okvir dr. T. Debeljak pravilno zajame: "Vaske stražarje, Domobrance, Četnike, talce, odselence, od črnih rok pobite in po pomoti padle, vse ki jih mi postavljamo v vrste narodnih 'mučencev', ki so padli kot Slovenci, bodisi, da so branili vero bodisi narod."

Zdi se, da se obseg teh proslav, ki jih v svobodi prirejamo, leto za leto krči in to tem bolj, čim bolj se odmakajo krvavi dogodki okupacije in revolucije. Kot da bi bilo počasno umiranje v fašističnih taboriščih in v nacističnih ječah manj strašno kot v komunističnem mučeništvu. Kmalu bomo govorili samo še o 11 tisočih vrmljenih iz Vetrin in bodo šle v pozabo vse žrtve talcev, preselencev in prisilno mobiliziranih in drugih. Mar ti niso trpeli, krvaveli in umirali zato, ker so bili Slovenci!

Vodenjo pa te spominske proslave tudi po vsebini. Pesem zapojemo, sam sebi povemo, da je bila naša borba in borba padlih sveta, da so komunisti zločinci, da nas je zapadni svet izdal, potem pa prižgemo lučko in počitimo solzo in se zopet za eno leto razidemo. Prav je in lepo, da se v hvaležnosti spominjamo mrtvih. A premalo je to za čas v katerem živimo. Fronti, ki naj zajeti širjenje komunizma, to ne pomaga dosti. Idealov za katere so padli in dali življenje junaki — mučenci in za katere naj mi živimo, take proslave ne dosega. Borbe, ki naj bi jo nadaljevali kot izvrševanje oporo, to ne oživlja.

Kakor na malem miselnem otočku iz leta 1945 se sučemo in ne spoznamo časov, ko se zbirajo zdrave sile svobode in krščanskih idealov. Tabor krvave rdeče zvezde je še vedno stnjen in v ofenzivi. Koliko pa je v nas osvajalne miselnosti, težnje zbiranja? Krčimo okvir in vsebinsko spominskih proslav in se zadovoljujemo, da vidimo okrog sebe nekaj znanih obrazov z nekdanjih postojank in iz bataljonov. Kje je pa množica dru-

gih? Zadovoljimo se, da nekaj slovenskih otrok zahaja v slovenske vrte. Koliko pa storimo, da bi naši otroci podedovali dediščino tradicije, za katero so umirali tisoči?

Sovražnik še danes napreduje; napreduje, ker uporablja vsa sredstva: kulturo je vpregel v svojo ofenzivo, tehniko, industrijo in trgovino, vojsko in diplomacijo, šport in špijonažo, narodnostni čut in borbo za socialno pravičnost, borbo kolonialnih ljudstev in cel vero, če mu kaže. Vse to povezuje v sodelovanje za doseg končnega cilja, ki je: brezrazredna in brezbožna družba. Mi pa se zadovoljujemo s pobiranjem za invalide, pišemo spomine, se drenjamo na majhnem miselnem otočku iz leta 1945., iščemo med seboj krivce vetrinjske tragedije, se snažimo, da ne bi dišali po politiki, odričujemo vsakega, ki je kdaj politično delal in smo še celo prepričani, da je naš mali miselni otoček nepremagljiva trdnjava proti svetovnemu komunizmu.

Komunisti žrtvujejo čas, denar in udobje, si pomagajo in imajo točen program za svoje delo in to jim prinaša uspehe. Ali se mi pri naših proslavah kdaj spomnimo, da so krivice povzročene bližnjemu, seme komunizma. Father Bolser je pravilno zaključil katoliškim mozem: "Za kaj naj bi se katoličan pridružil protikomunističnim organizacijam, saj že itak pripada božji organizaciji, ki je protikomunistična. Komunizem bomo premagali, če bomo živeli božjo pot." Kaznovani smo, ker ne živimo revolucionarnega socialnega nauka, ki je zapisan v Evangeliju.

V spoznanju resnosti časov se bomo strnili, bomo zbrali vsa dovoljena sredstva za obrambo in ofenzivo, bomo zaživel; vero in socialni nauk Evangelija. Te dej se bo naš miselni otok razširil v prostrano celino, na kateri bo prostora za vse, ki so voljni sodelovati, pri reševanju sveta pred komunistično poplavo. Samo v tem bo resnično nadaljevanje borbe tistih, ki se jih spominjamo v spominskih dneh narodnih mučencev. V-R.

"Slovenski dan" Slovenski praznik
Slovenci v Kanadi smo imeli

prvi SLOVENSKI DAN lani v avgustu. Dan je lepo uspel. Bil je manifestacija slovenstva v tujini, izraz naše narodne zavesti in naše zavesti skupnosti.

Taki dnevi morajo postati tradicija. Potrebujemo jih, ker potrebujemo skupnih manifestacij, ker je narodna zavest, zavest članstva v narodni skupnosti, ki mora priti do izraza v vsakdanjem skupnem delu, pa tudi v skupnem praznovanju te naše zavesti.

V verskem življenju, ki je tudi obsestvo, imamo slovesne skupne prireditve in praznike. Za ohranitev in poživljenje naše narodne zavesti potrebujemo nerednih praznikov.

SLOVENSKI DAN, ki bo 6. avgusta na "Slovenskem letovišču" pri Boltonu, 40 milj od Toronta, bo tak praznik — udeležimo se ga v čim večjem številu. V. A.

Vloga laikov v Cerkvi

Kakšno vlogo so imeli laiki v življenju Cerkve v njeni zgodovinski dobi in kakšno imajo danes? O teh vprašanjih so razpravljali člani SKAS v Torontu na svojem junijskem sestanku.

Referat, ki ga je imel g. Markeš je posegel v zgodovino. Prikazal je različne dobe in različne načine laičnega dela pri širjenju nauka Cerkve. Po referatu se je razvila živahna debata, ki se je predvsem sukala okrog današnjega stanja, okrog današnjega razmerja med laičnim in hierarhičnim delom Cerkve. Por.

Veselo rajanje

Za nedeljo 2. julija pripravljamo veselo rajanje na našem letoviškem prostoru, ki je znan pod imenom "Valentine Ranch Inn." Ker je naslednji dan državni praznik, zato bo marsikdo želel preživeti to nedeljo v lepoti proste narave. Poskrbljeno bo za vse. Samo 9 milj od letovišča je katoliška cerkev, kjer je masa ob 9. in 11. dopoldne.

Pri "Veselem rajanju" bo igral priznani orkester Louis Martin. Pomerili se bomo v raznih športnih igrah. Na razpolago bo domača prehrana. Da bo rajanja čim več in čim lepšega, prisrčno vabiva na obilno udeležbo

Z. A. Vrbič in S. Sajnovič.

SVETOVNI PROBLEMI

(Nadaljevanje z 2. strani)

jo v ZDA storiti vse, da bi se čimprej približal čas, da bi samostojnost in stabilnost v takih državah prišla do takšne višine, ko bi demokratska politična filozofija začela prevladovati javnost, da ne bo več nevarnosti, da bi zdrsele nazaj v totalitarizem zaradi manevrov nedemokratskih političnih skupin.

Vojna je Zahod prisilila k žrtvovanju gotovih demokratičnih načel za doseg zmage. Med drugo svetovno vojno se zahodne demokracije nikakor niso mogle izogniti državnemu načrtovanju, ali, kakor pravijo temu v demokracijskih državah, mobilizaciji narodnih sil in kontroli življenjskih pogojev vsega prebivalstva. Prednost so dali čim trajnejši neodvisnosti. Zato danes v Washingtonu menijo, da je treba podobno stališče zavzeti tudi v tej novi vrsti vojne, ko naj bi bile neodvisnost, stabilnost in nevtralnost v nekaterih državah važnejše kakor pa neučinkoviti poudarki pripadnosti demokraciji ali Zahodu.

Takšna bi bila analiza sedanjega ameriškega gledanja na svetovni položaj. Razvoj do-

Blizu Sv. Vida

Dvodružinska 5-5 in 8-sobna enodružinska na enem lotu, vsaka na drugi cesti. Vsako stanovanje 2 spalnice, polna klet, 2 plinske furneze; enodružinska ima 4 spalnice, plinski furnez. Vse v odličnem stanju, dober dohodek. Pokličite nas za ogled.

Investicijska posebnost

Tridružinska hiša, 7-7-4, garaža za 2 avta, velik lot, potrebuje pleskanja in popravila. Samo \$12,250.

Carl — Norwood okolica

Dve dvodružinski hiši, ena poleg druge vsaka ima dve 5-sobni stanovanji, 4 plinski furnezi, garaže, velik lot. Vse v prvovrstnem stanju. Lahko kupite obe hiši ali samo eno. Kličite nas za sestanek.

Za dve druž. 5-5 \$13,500

Dve spalni sobi v vsakem stanovanju, dva verandi, lot 40x175, tri garaže.

J. P. MULL & ASSOC.

13229 Superior Ave. UL 1-636 (128)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Dvodružinska hiša, 5-5, E. 170 St., in Grovewood okolica, na novo pleskana, cementni dovoz, dvojna garaža, plinski furnezi, v prvovrstnem stanju.

Trgovska priložnost

Blizu E. 200 St., D-5 gostilna in stanovanje. Posebno poslopje za seje, plese, svatbe. Se vse proda.

W. A. SCHUTT REALTOR
KE 1-3636

(125)

Išče sobo

Išče se sobo s kuhinjo, neopremljeno, za žensko. Naslov se pusti v uradu.

19416 Cherokee

Od E. 185 ceste, nova zidana hiša za 2 družin, 2 spalni sobi zgoraj, 2 spodaj, vse udobnosti, 2 garaži. Blizu trgovin, transportacije in šole. Odprto tvečje od 6 do 8.

STREKAL REALTY

405 E. 200 St. IV 1-1100 (128)

Soba se odda

Odda se opremljena soba, zgoraj, moškemu. Oglasite se na 20230 Ball Ave. (27,29,30.jun)

Dodatki - Podstrešja,
Kuhinje - Kopalnice
Rekreacijske sobe
Aluminijaste obloge

ED STARIC
HOME REMODELING
1161½ E. 61 St.
Telefon 881-9315
Zavarovano - Zajamčeno
Brezplačna ocenitev

ZULICH
INSURANCE
AGENCY

18115 Neff Rd. IV 1-4221
Cleveland 19, Ohio

KADAR STE PREHLAJENI! ..
pridite k nam! Imamo izborna domača
zdravila proti KASLU in prehladu!
NE ČAKAJTE, ampak pridite takoj,
ko se prehlad pojavi!

MANDEL DRUG
15702 Waterloo Rd. KE 1-0034
Cleveland 10, Ohio
Naročila sprejemamo in razpošiljamo
tudi po pošti!

Sobe se odda

4 sobe se odda na 6211
Glass Ave., zgoraj, starejšim
ljudem brez otrok. Vprašajte
na 1115 Norwood Rd. (127)

Naprodaj

Merje 10, 11 in 22½ obleke,
bluze, krila itd., 50c in več.
Kličite po 7. uri ali cel dan v
soboto KE 1-3911. (126)

Making your city a better place to live, work and raise a family—

the result of a GROWING
Savings and Loan business

4%
Current
Rate

Three Convenient
Locations...

ST. CLAIR
SAVINGS

813 East 185th St.
25000 Euclid Ave.
6235 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio

MULLALLY FUNERAL HOME

ZRACEVALNI SISTEM AMBULANČNA POSLUGA
POGREBI OD \$200.00 NAPREJ
365 East 156th Street KEenore 1-9411

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.
Pokličite podnevi ali ponoči
HEnderson 1-2088 KEenore 1-6300
Moderno podjetje — Zmerne cene

Sedemdesetdeset let

nudi KSKJ ljubeznivo bratsko pomoč svojim članom in članicam,
vdovam in sirotam, v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

KRANJSKO
KATOLIŠKA

SLOVENSKA
JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki

Premoženje: \$13,500,000.00
Število certifikatov: 48,000

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, po-
šten in nadsolventni podporni organizaciji —

KRANJSKO SLOVENSKI KATOLSKI JEDNOTI

kjer se lahko zavarujete za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti
bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema pod svoje okrilje moške in ženske
od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate za od-
rasle in mladino od \$500.00 do \$15,000.00.

K. S. K. JEDNOTA nudi tri načrte operacijskih podpor do vsote
\$400.00.

Ako še nisi član ali članica te mogoče in bogate katoliške pod-
porne organizacije, potrdi se in pristopi takoj — bolje danes kot jutri!

STARSI, VPISITE SVOJE OTROKE V KSKJ!

Za pojasnila o zavarovanju vprašajte tajnice ali tajnice
krajnih društev KSKJ ali pa pišite na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago St.

Joliet, Ill.

Gramofonske plošče

PRAVKAR DOSPELE
iz starega kraja!

Velika izbira—Zahtevajte katalog

COMET

555 St. Clair Ave. W.
Toronto, Ont. Tel. LE 5-7269

Ali se sprašujete, kam bi šli ob sobotah in nedeljah in kje bi preželi
Vaš letni dopust. Mi iskreno upamo, da bo Vašim željam odgovarjal
naš na novo odprt

VALENTINE RANCH INN

Kako priti do njega? Iz Bathursta vzhodno na 401, nato na sever po
Woodbine Ave., skozi Sutton in Beaverton, pri Brechi-u na Hwy 12, nato
proti severu po Hwy 69 na Fair Valley, od koder je že označeno.

Kaj Vam nudimo? Počitniški dom, plavalni bazen, otroško igrišče z
otroškim bazenom, buffet, športna igrišča, možnost taborenja, plesišče
na prostem. Razdalja od Toronta je 80 milj.

Se priporočata lastnika: Z. A. Vrbič in S. Sajnovič.
Za rezervacije se obrnite na World Travel Service Ltd., 258 College
St., Toronto, Tel.: WA 3-4868 ali WA 3-4261.

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni
potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo
dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

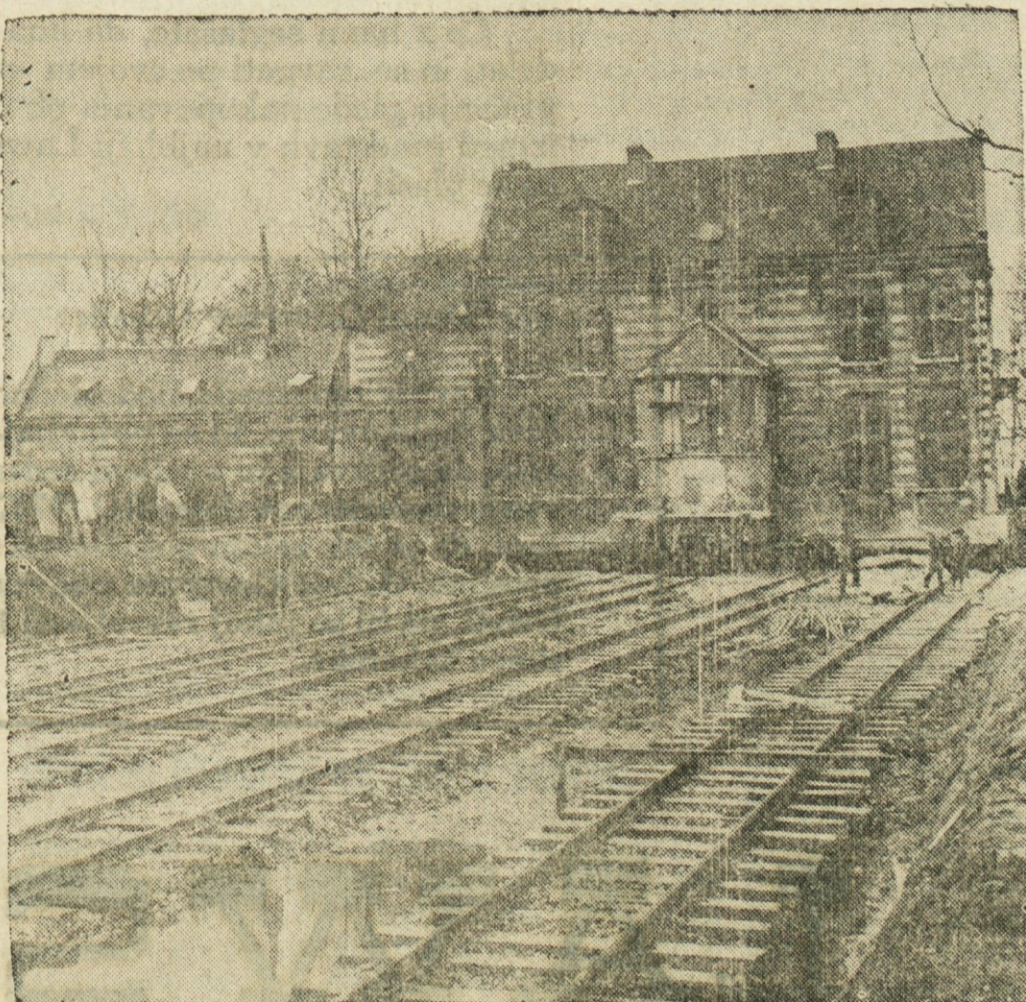
AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

GRAD SELIJO — Zgodovinski grad Landas v Loss-Les-Lille na Francoskem se je
moral za okoli 200 čevljev umakniti novi avtomobilski cesti. Dvignili so ga na nizke že-
lezniške vožve in ga peljejo na novo mesto. Francoski kralj Ludovik XIV. je imel
v tem gradu svoj glavni stan, ko je oblegel mesto Lille.

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

II. del

Tudi on se boji tega dneva z muko, ki jo nosi v sebi. Jutri bo vendarle drug dan. Potegnili se je na biazino in zaprla oči.

Potlej ga je slišala, ko je rekel:

— Lahko noč, Nataša.

Odgovorila mu je in skozi trdo stisnjene trepalnice so ji počasi polzele solze.

22

Silvi se je zdelo, da sta z Razpetom skupaj pretrgala zastor in pogledala v preteklost, da sta vsak na svoj način z naglim pogledom objela ljudi in obstala zagrizeno vsak na svojem mestu.

Bala se je srečanja z njim drugi dan. Med njima je ležala razgaljena skrivnost, prva stopnica turjaške kašče. In vendar je vedela, da se bosta srečala kakor vsak dan, nista se mogla ogniti drug drugemu.

Z velikimi črnimi kolobarji pod očmi jo je premerjal po končanem pouku. Otroci so že odšli in skozi vhodna vrata je sijalo lepo plesensko popoldne. Razpet je bil videti neprespan, vozil kravate mu je zlezel na stran in na obleki se je poznalo, da je noč presedel v naslonjaču.

— Kocka je padla, kajne? — je rekel porogljivo. Začudila se je njegovemu glasu. Bil je trden, skoraj surov.

— Pustiva tisto — je rekla plašno. — Mislila sem, da bi v teh dneh, ko nimate Nataše, lahko včasih prišli na kosilo k meni.

Niti malo ni mislila na to. Domislila se je prav zdaj, ko ga je videla tako zdelanega.

CHICAGO, ILL.

HELP WANTED—FEMALE

Registered Nurses

Required by 100-bed general hospital. Good salary, personnel policies. — CHSC pension plan in effect. Accommodation in nurses' residence if desired. For information wire, call or write, Director of Nurses.

LADY MINTO HOSPITAL

COCHRANE, ONT., CANADA (125)

PANTRY WOMAN — Position with top salary for 11 months operation for the right woman.

Apply St. Charles Country Club, St. Charles, Illinois. JUno 4-3400

(126)

REAL ESTATE FOR SALE

NEW 2953 N. WASHTENAW. Lov. 3 Bdrm. Brk. Ranch. Ceramic vanity bath, full basement; gas heat, overhead sewers, stove hood and fan. 2 car brick gar. Immediate possession.

By builder LA 9-6304. (126)

OWNER MUST SELL. \$18,500 or reas. offer. 6 Rm brick Cape Cod. Nat. fireplace, fenced yard. Dog pen, horse stall. City sewers and water. 2 car gar. Many extras. CB&Q. Close to schools, churches, shopping. — WO 8-2993.

BY OWNER—5 rm. home on beautiful wooded lot. Lge. liv.-din. rms. Crptg. Oil ht. Bsm. Nr. public & parochial schls., shops, transp. WI 5-1624. (127)

BUSINESS SERVICE

LIVE HAPPILY WITHOUT ANTS, RATS, ROACHES, BEDBUGS OR MICE. — I will exterminate them. \$6 to \$12.00.

MR. BROWN, FU 9-1475 (126)

voli sorodnikom Rekarja Franceta obnoviti njegov grob. Zavaljo pomirjenja in da oblast pokaže dobro voljo do tistih, ki z nezaupanjem gledajo na vsak naš korak.

Poskušal se je nasmehniti, toda ko je videl, da ji tečejo solze po licih, se je hlastno zakukal in odšel po stopnicah. Na ovinku je obstal, dvignil roko, pa jo takoj nato spustil, da mu je mrtvo padla ob telesu.

Kakor pijana je odšla skozi vrata.

Da, mrtev je — jo je obšlo. Tudi Razpet je mrtev.

Zvečer je pisala Viktorju. O Razpetu in njegovi strašni te-

gobi, o Nataši in o sebi. Za novejše počitnice spet, pride. Ne bosta mogla na Begunjsko, toda Podbrezje so lepe tudi pozimi. Takoj je zanesla pismo v nabiralnik in ko se je mislila vrniti, se je spomnila na Rekarico. Gotovo bo vesela, če ji na skrivaj pove novico, ki jo je razodel Razpet.

Ko se je vračala od Rekarja, je od Lovrača stopil tovariš Cestnik. Pozdravil jo je z načinom, ki ga je pri tem človeku sovražila od prvega dne. Bil je mešanica strupene porogljivosti in hlapčevske osladnosti.

— Nekam pozni ste, tova-

rišica. —

— Ni še trda tema, Rada se malo razhodim zvečer.

Rada bi se ga znebila, toda je vedela, da je obsojena, da bo šel z njo prav do Vidma.

— Seveda in človek ima prijatelje, ki jih rad obišče.

— Čutila je njegovo strupenost.

— Da, vsak ima svoje prijatelje — je rekla s poudarkom.

— Razpet je zdaj slamnati vdovec — je prevrnil pogovor.

— Nataša je odšla na trgativ domov — je rekla malomarno. — Menda že dolgo ni bila doma.

Njegov prisiljeni smeh jo je zbodel.

— Tovariš Razpet je videti nekam zanemarjen in — Cestnikov smeh je postajal volčji — kakor vem, je še nikoli ni pustil same kam iti.

— Ustavila se je in ga presekal z ostrim pogledom.

— Oprostite, tovariš Cestnik, vtikavati se v osebne zadeve ni ne moja ne vaša dolžnost.

— Zaprla mu je sapo. Smeh se mu je spremenil v zateglo sičanje.

— Seveda, seveda — je mrmral. — Mnogo sva delala skupaj. Osebnosti so ose-

ne stvari, nerodno je le, da zavoljo njih zanemarja svoje dolžnosti.

Pred štihom sta se razšla in ko je utonil v temo na štihovem dvorišču, se je oddahnila. Od pokopališča je gledala proti šoli. Vsa okna so bila temna. Prepričana je bila, da Razpet sedi v svoji mali sobici, pogreznjen v naslonjač.

Ko je prižgala luč v svoji sobi in pomislila na solze Rekarice, ko ji je povedala novico, je čutila, da Razpet poskuša postati človek. Zakaj le sem naredil prežnjo?

(Dalje prihodnjič)

SEDANJI OHIJSKI ZAKON O NEDELJSKEM POČIVANJU DELA

JE NEUPORABEN, NEIZVEDLJIV IN NEZAŽELJEN!

Če v tem soglašate, podpisite pri Lawson trgovini, ki Vam je najbližja, predstavko, ki zahteva, da se ta zakon ukine.

Predstavke, ki zahtevajo ukinitve sedanjega ohijskega zakona o nedeljskem počivanju dela, "Blue Law," so sedaj v vseh Lawson trgovinah na razpolago za podpisovanje. Poslali jih bomo v Columbus, da bi guverner DiSalle in državna zakonodajna zbornica podvzela potrebne korake. V svoji sedanji vsebini zakon povzroča zmedo, ščuva trgovca proti trgovcu, bega uradnike, ki naj zakon uporabljajo in uveljavljajo, ustvarja dejansko vojno med mestnimi trgovskimi združenji in mnogimi prodajalci na drobno, ki niso njihovi člani.

Zakona ni mogoče nepristransko izvajati in uveljavljati. Dosledno izvajanje tega zakona bi dovedlo do tega, da bi bil aretiran vsak hišni lastnik, ki bi v nedeljo kosil travo okoli svojega doma in vsako podjetje, ki bi delno obratovalo ob nedeljah, bi bilo treba zapreti.

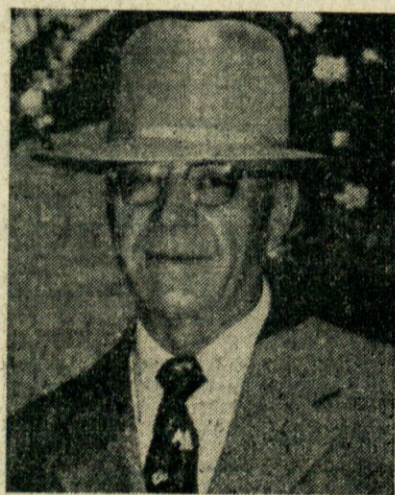
Naše trgovine bi mogle obratovati po posebnih izjemnih določilih, ki jih zakon ima, mnoge druge pa ne. Vendar mislimo, da zakon, ki ga uporabljajo samo kot gospodarsko orožje v gospodarski vojni, ki naj koristi nekaterim trgovinam na drobno in škoduje drugim, ne more roditi nič dobrega.

Vsakdo, ki misli, da mu ni treba nakupovati ob nedeljah, lahko opusti nakupovanje; nikakega zakonskega določila ni treba za to. Ta, sedanji naš zakon ne ščiti javnih koristi. Ščiti samo omejeno število zasebnih poslovnih koristi pred njihovimi tekmeci in konkurenti.

Če z nami soglašate, da ima vsak državljan pravico delati in se ravnanjati po svojem osebnem, zasebnem prepričanju glede nakupovanja ob nedeljah, podpisite eno izmed predstavk v najbližji Lawson trgovini. Predstavka se glasi:

"Dragi Governer DiSalle:

Ker vidimo zmede, nedoslednosti v razlaganju in škodljiva razlikovanja, ki se pojavljajo pri zadnjih prizadevanjih, da se izvaja in uveljavi sedanji ohijski zakon o počivanju nedeljskega dela, RC. 3773.24, in ker smo prepričani, da je tak zakon popolnoma neuporaben, Vas nujno prosimo, da kot Governer podvzamete korake, ki so potrebni, da bi se takoj razveljavil ta del revidiranega ohijskega zakonika.

V blag spomin

PETE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA LJUBLJENEGA
SOPROGA IN OČETA

Joseph Matjašič

ki je umrl 27. junija 1956

Grob je že prerastel s cvetjem, sveti mir pa krog in krog. Ti pa spavaš pod zavetjem, nad Teboj pa ljubi Bog!

Nič več ni nekdanje sreče, ko si skrbel za nas ljubeče, iz srčnih naših bolečin nam vzdihne živ spomin.

Zalujoči:

JENNIE, soproga
VICTOR in JOSEPH, sinova
OSTALO SORODSTVO

Cleveland, Ohio, 27. junija 1961.

LAWSON'S